Ο Ορθόδοξος επιστήμονας σήμερα (π. Γεώργιος Μεταλληνός)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 1 Σεπτεμβρίου, 2010

Με αφορμή την ανακοίνωση των βάσεων εισαγωγής σε σχολές των Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.

1. Κατά τον επιστημολογικό ορισμό επιστήμονας είναι και ονομάζεται ο κάτοχος μιας επιστήμης έπειτα από ειδικές σπουδές. Επιστήμονες καλούνται συγκεκριμένα οι επισταμένοι, οι έχοντες δηλαδή πλήρη και βέβαιη γνώση, αλλά και την απαιτούμενη εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο τους. Ας προστεθεί δηλαδή στα απαιτούμενα για τον επιστήμονα προσόντα και η επίδοση στην έρευνα. Η σπουδή και το αποκτώμενο πτυχίο δεν είναι παρά η εισαγωγή του άνθρωπου στον επιστημονικό χώρο, τον οποίο σπουδάζει. Η ειδίκευση, συνδυασμένη με την έρευνα ενός χώρου της επιστήμης, είναι αυτή που επιτρέπει τον χαρακτηρισμό κάποιου ως επιστήμονος. Ο μη ειδικός δεν είναι επιστήμονας, αλλά δοξαστής (από το ρ. δοκώ), στηριζόμενος σε αυθαίρετη γνώμη (δόξα/ δοξάζω), απλή δηλαδή δοξασία. Γι' αυτό δεν πρέπει να εκπλησσόμεθα, όταν από «επιστήμονες» διαδίδονται αναπόδεικτες θέσεις, κυρίως στον χώρο της Ιστορίας. Αυτό συμβαίνει, διότι παράγεται και αναπαράγεται αστήρικτη «γνώση», για την εξαπάτηση των πολλών, την οποία μπορεί μεν να δεχθεί ο ημιμαθής, αλλά όχι και ο ειδικός επιστήμονας.

Την επιστήμη όμως ορίζουν με ευστοχία οι άγιοι Πατέρες μας. Ο ιερός Χρυσόστομος: «έστι δε τις και ανθρωπινή σοφία (δηλαδή παράλληλα με την θεία γνώση), εμπειρία τις ούσα περί τέχνης και του βίου τα χρήσιμα» (PG 64, 628). Κατά δε τον Γρηγόριο τον Θεολόγο: Η επιστήμη προϋποθέτει την «σπουδήν» και την «ευφυίαν» (PG 36, 125 Ο). Δέχεται, δηλαδή, ένα έμφυτο και ένα επίκτητο στοιχείο. Η επιστημονική γνώση δεν είναι απροϋπόθετη. Κοντά στα έμφυτα στοιχεία (ευφυΐα, κλίση) πρέπει να υπάρχει η σπουδή, η μελέτη, η επιμέλεια, η επιμονή. Λέγω συνήθως στους μαθητές μου, ότι οι θέσεις και τα αξιώματα είναι για λίγους, η επιστημονική γνώση όμως ανήκει σε όλους. «Την χαρά ταύτην ουδείς αίρει αφ' ημών» (Ιωάν. 16, 22). Εάν, λοιπόν, δεν υπάρχει η ευφυΐα, η αποκτώμενη γνώση δεν μεταβάλλει τον άνθρωπο σε «επιστήμονα». Η γνώση προϋποθέτει το φυσικό θεμέλιο, την ευφυΐα, η οποία δεν παράγεται απλώς από την σπουδή. Ένας καθηγητής Πανεπιστημίου είχε, πριν από αρκετά χρόνια, δημοσιεύσει μιαν εργασία με τον τίτλο: «Πώς και οι βλάκες παίρνουν πτυχίο»! Εξ άλλου, η ευφυΐα ενισχύεται και εμπλουτίζεται μόνο από την πείρα της

ζωής και φέρνω για παράδειγμα τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, που δεν έλαβε κάποια σημαντική σχολική εκπαίδευση. Καθόταν σε μια πέτρα έξω από το κτιζόμενο Πανεπιστήμιο των Αθηνών, όπου έφθασε ο νεαρός τότε βασιλεύς Όθων έφιππος. Ο στρατηγός ζήτησε συγγνώμη που καθόταν. Ο Όθων τον ρώτησε φιλικά «τι σκέπτεται» και ο Κολοκοτρώνης δείχνοντας του το Ανάκτορο, που δεν το έκρυβαν τότε τα σημερινά κτίσματα, του λέγει με περίσκεψη: «Βασιλιά μου, σκέπτομαι ότι μια μέρα αυτό εδώ το σπίτι (= το Πανεπιστήμιο) θα φάει το δικό σου»! (= το Παλάτι, που φαινόταν στο βάθος): Δεν χρειαζόταν πτυχίο, για να κάμει αυτή την πολιτικά οξυδερκή διαπίστωση.

2. Η επιστημονική κατάρτιση, εξ άλλου, όσο υψηλή και αν είναι, δεν μπορεί μόνη να δημιουργήσει ή οικοδομήσει την ανθρώπινη προσωπικότητα. Αυτή υπάρχει ανεξάρτητα από την εκπαίδευση. Παράδειγμα ο Μέγας Βασίλειος και ο Μέγας Αντώνιος. Και οι δύο εκλήθησαν από την Ιστορία μεγάλοι. Ο πρώτος ήταν κάτοχος (και) όλης της ανθρώπινης σοφίας. Ο δεύτερος δεν είχε σχολική παιδεία. Η σχέση τους όμως με την άκτιστη θεία Χάρη (τη θεία σοφία) τους έκαμε να μοιράζονται και οι δύο τον χαρακτηρισμό του «Μεγάλου». Πραγματικά σοφοί είναι οι Άγιοι. Σ' αυτούς η ανθρώπινη (φυσική) γνώση μόνον ως μέσο μπορεί να αποβεί χρήσιμη στην άσκηση του ποιμαντικού τους έργου. Η απουσία της όμως δεν μειώνει την προσωπικότητα τους, ούτε και την προσφορά τους στην ανθρωπότητα.

Αντίθετα η σχολική γνώση μπορεί να συνδεθεί με διάφορους ηθικούς προβληματισμούς. Λ.χ. να δημιουργεί ή να εκτρέφει φιλόδοξα σχέδια και στόχους, όπως η επιτυχής σταδιοδρομία (καριέρα) και η ανθρώπινη δόξα, σε ένα εγωκεντρικό πλαίσιο, για την καταξίωση και την οικονομική επιτυχία, με απώτερο στόχο την δύναμη και την ευζωΐα. Αυτή την νοσηρή νοοτροπία εκφράζει ένας λαϊκός λόγος, ακουόμενος συχνά, που αποκαλύπτει τις αδύνατες πλευρές του πολιτισμού μας: «Έγινε άνθρωπος» λέμε για αυτόν, που ανέρχεται κοινωνικά, και κυρίως που έχει πλουτήσει. Δεν εξετάζεται όμως συχνά και το πώς έγινε αυτό! Εξ άλλου, λησμονείται ενίοτε από τους ανερχόμενους κοινωνικά και οικονομικά, με εφαλτήριο την επιστήμη τους, ο σκοπός της σπουδής, που είναι η διακονία του κοινωνικού συνόλου, στο όποιο εξ άλλου είμεθα διά βίου χρεώστες, αφού το λαϊκό σώμα (η Πατρίδα) μας σπούδασε και με την γνώση μας αποδίδουμε το οφειλόμενο. Ο σκοπός μας, συνεπώς, δεν μπορεί να είναι η ατομική καταξίωση και απόλαυση, αλλά η ανάδειξη μας σε υγιές μέλος του κοινωνικού σώματος, που λειτουργεί με βάση την αρχή της συνεργασίας και αντιδόσεως, κατά την περί Εκκλησίας ως «σώματος Χριστού» διδασκαλία του Αποστόλου Παύλου (Α' Κορ. Κεφ. 12).

Γι' αυτό απαιτείται η οικοδομή υγιούς φρονήματος (συνειδήσεως) για την αποφυγή της σχετιζόμενης με την γνώση παθολογίας, βασικά σημεία της οποίας είναι τα εξης: α) Η διαστροφική χρήση της γνώσης και η αλλοίωση της αλήθειας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η ατομική βόμβα και η περαιτέρω χρήση της ατομικής ενέργειας για την

επιβολή της παγκόσμιας εξουσίας. Το γεγονός, ότι ένας εκ των βασικών δημιουργών της ατομικής βόμβας, ο Τζούλιους Ρόμπερτ Οππενχάϊμερ (1904-1967) απεκήρυξε την συμμετοχή του στην κακή χρήση της ατομικής ενέργειας είναι σημαντικό. Ο Πατροκοσμάς (1714-1779) μιλούσε για τα «άθεα γράμματα», ο δε μεγάλος Φ. Ντοστογιέφσκυ (1821-1881) είχε πει, ότι «χωρίς Θεό όλα επιτρέπονται»! β) Η φυσίωση, αλαζονεία (πρβλ. Α' Κορ. 8, 1: «η γνώσις φυσιοί»), που σφραγίζει τις συμπεριφορές πολλών από μας. Γι' αυτό ο αδελφόθεος Ιάκωβος (3, 13) μας ελέγχει: «Τις σοφός και επιστήμων εν υμίν; Δειξάτω εκ της καλής αναστροφής τα έργα αυτού εν πραΰτητι σοφίας».

Αντίθετα, η αληθινή επιστήμη αναζητεί την Αλήθεια, για να διακονήσει τον συνάνθρωπο και την κοινωνία. Κατά τον Κλήμεντα τον Αλεξανδρέα (215) σύμπασα η ελληνική φιλοσοφία «ζήτησις εστίν αληθείας». Αναγνωρίζεται, έτσι, από ένα χριστιανό διανοούμενο η νοηματοδότηση από τον Ελληνισμό της επιστήμης. Αυτό είναι το γνώρισμα του αληθινού επιστήμονα. Κατά τον Μ. Βασίλειο: «Όσω γαρ τις επί πλείον εμβαθύνει τοις λόγοις, καθ' ους γεγένηνται τα όντα και καθ' ους οικονομείται (ρυθμίζεται η ύπαρξη τους), τοσούτω μάλλον θεωρεί την μεγαλοπρέπειαν του Κυρίου και όσον εφ' εαυτώ μεγαλύνει τον Κύριον». Φθάνει, δηλ., αυθόρμητα στην ομολογία του Ψαλμωδού, αναγνωρίζοντας τον Δημιουργό: «Ως εμεγαλύνθη τα έργα Σου, Κύριε, πάντα εν σοφία εποίησας» (Ψαλμ. 108, 24). Προσθέτει όμως ο Άγιος: «Ου δυνατόν, τεθολωμένω οφθαλμώ ακριβή καλείν των ορατών την κατάληψιν» και «ουδέ τεθολωμένη καρδία τη κατανοήσει της αληθείας ελθείν». Άλλωστε και ο Ιώβ είπε: «Το απέχεσθαι από κακών αυτό επιστήμη» (28, 28), που θα επαναληφθεί με το αποδιδόμενο στον Πλάτωνα: **«Επιστήμη χωριζόμενη αρετής... πανουργία, ου σοφία».** Ο επιστήμονας, αν είναι ειλικρινής και διαθέτει αυτοσεβασμό, ορθοδοξεί ανεπίγνωστα.

3. Και σ' αυτό το σημείο κατανοούμε τι σημαίνει «ορθόδοξος επιστήμων». Είναι αυτός που υπερβαίνει τον απλό επιστήμονα και την ηθική του, που μπορεί φυσικά να υπάρχει, και αναζητεί να φθάσει στο εν Χριστώ χαρισματικό ήθος, με την ένταξη του στην εν Χριστώ αγιοπνευματική ζωή, στην οποία στηρίζει την όλη πορεία και παρουσία του. Δεν αρκείται σε μία τυπική σχέση με την πίστη και στην επωνυμία χριστιανός, αλλά αγωνίζεται να γίνει φορέας της παραδόσεως, δηλαδή προφητικός, αποστολικός και πατερικός. Εντάσσει και την επιστήμη του (την έρευνα του) στην πορεία της θεώσεως, αποδίδοντας της σωτηριολογικό περιεχόμενο. Φρονεί τα των Αγίων και το φρόνημα του διαμορφώνει και προσδιορίζει την όλη ζωή του και το επιστημονικό ήθος του. Ζει μέσα στην χάρη με την πνευματική ζωή. Ο κοσμικός επιστήμονας, κινούμενος -στην καλύτερη περίπτωση- στα όρια της Ηθικής, αρκείται στα ηθικά κατορθώματα. Ο ορθόδοξος επιστήμονας ζητεί την Χάρη του Θεού και παραδίδει σ' Αυτόν όλο το επιστημονικό έργο του, ως πάλαισμα θεοσέβειας και φιλανθρωπίας.

***Ποια* είναι, λοιπόν, η αυτοσυνειδησία του ορθοδόξου επιστήμονα;**

Α) Ζει την επιστήμη του ως δυνατότητα θεώσεως. Η επιστήμη γίνεται ένα από τα μέσα σ' αυτή την πορεία. Κατά τον απ. Παύλο: «Είτε ουν εσθίετε, είτε πίνετε, είτε τι ποιείτε, πάντα εις δόξαν Θεού ποιείτε» (Α' Κορ. 10, 31). Για να δοξάζεται δηλαδή με τα έργα σας ο Θεός και να μετέχετε στην Χάρη του.

Β) Έχει την συνείδηση του δωρολήπτη, όπως ομολογεί ο Μωϋσής στην Έξοδο (31,3): «Ενέπλησεν αυτούς πνεύμα θείον, συνέσεως και επιστήμης» (τους αρχιτέκτονες). Αυτό αναπτύσσει με τον δικό του τρόπο ο Μ. Βασίλειος: «Διά τούτο ουαί τω μη ανατιθέντι την αιτίαν της συνέσεως και επιστήμης τω Θεώ... Επειδήπερ η σοφία επιστήμη θείων και ανθρωπίνων πραγμάτων, τω θείω Πνεύματι την αιτίαν τούτων ανατιθέτω» (PG 30, 416 B).

Γ) Το επιστημονικό έργο, έτσι, αποκτά πνευματικό χαρακτήρα, δημιουργώντας πνεύμα ταπεινώσεως και σωφροσύνης. «Τι ουν επαίρεις, ειπέ μοι -παρατηρεί ο Μέγας Βασίλειος- σεαυτόν ως επί καλοίς ιδίοις, αντί του χάριν επί τοις δώροις ομολογείν τω δεδωκότι;». Ό,τι καλό έχουμε είναι δωρεά του Θεού. «Παν δώρημα τέλειον άνωθεν εστί καταβαίνον, παρά του Πατρός των φώτων» (Θεία Λειτουργία). Γιατί, λοιπόν, να καυχώμεθα; Αυτό είπε και ο Απόστολος Παύλος: «Τι γαρ έχεις ο ουκ έλαβες; Ει δε έλαβες, τι καυχάσαι ως μη λαβών;» (Α' Κορ. 4, 7). Ο δε ιερός Χρυσόστομος είναι περισσότερο προσγειωτικός: «Ο σον μέγας ει, τοσούτον ταπεινού σεαυτόν... Τι ουν μέγα φρονείς, άνθρωπε, ο καπνός, η ματαιότης;» Θα μου επιτραπεί στο σημείο αυτό, εξομολογητικά, να σας αποκαλύψω ένα καθαρό ποιμαντικό τρόπο αντιμετώπισης του κινδύνου επάρσεως, που εφάρμοσε ο αείμνηστος Πνευματικός μου στην Κέρκυρα, ο ταπεινός παπα- Γιώργης Σαββανής. Από τη μια, ενίσχυε την διάθεση για μάθηση, δίνοντας της όμως αλτρουιστικό περιεχόμενο: «Μάθε πολλά γράμματα, έλεγε, για να μπορείς να παίρνεις το μέρος εκείνου, που δεν ξέρει».

Από την άλλη, συγκρατούσε την τάση για έπαρση: «Ξέρεις, έλεγε, η εξυπνάδα είναι πολύ εύθραυστη. Μία σταγόνα αίμα να περάσει στον εγκέφαλο, ο εξυπνότερος άνθρωπος γίνεται ηλίθιος!» Σας βεβαιώ, ότι οι θέσεις αυτές λειτουργούν μέχρι σήμερα στην ζωή μου, με ανάλογη δυναμική στην πορεία μου. Αιωνία του η μνήμη!

Δ) Ο ορθόδοξος επιστήμονας βλέπει τα πάντα μέσα από το πρίσμα της αιωνιότητας. Αυτό υπεδείκνυε και ο Μ. Βασίλειος στους Νέους (PG 31, 565), αξιολογώντας τα

ανθρώπινα μέσα από την προοπτική της σωτηρίας: «Α μεν ουν αν συντελή προς τούτον ημίν (= εννοεί την ένταξη σε έτερον βίον, τον χριστιανικόν) αγαπάν τε και διώκειν παντί σθένει χρήναι φαμεν, τα δε ουκ εξικνούμενα προς εκείνον ως ουδενός άξια πορορά ν». Συνιστά, δηλαδή, επιλογή των όψεων εκείνων της ζωής, που έχουν την δύναμη να ενι σχύουν την πορεία προς την θέωση.

Ε) Έχει επίσης την συνείδηση, ότι με το επιστημονικό του έργο μετέχει στο δημιουργικό έργο του Θεού μέσα στον κόσμο. Και μάλιστα όχι μόνο ως ερευνητής, ανιχνεύοντας την ουσία των όντων, αλλά και ως διδάσκαλος, εισάγοντας σ' αυτήν τους μαθητές του. Έτσι καταξιώνεται κάθε επιστήμη και τέχνη, όπως και οι επιστημονικές επιδόσεις των Αγίων Πατέρων μας: η πανεπιστημοσύνη του Μ. Βασιλείου, η ποίηση του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, η ρητορική δύναμη του ιερού Χρυσοστόμου, το ιστορικοκριτικό έργο του ιερού Φωτίου, οι μουσικολογικές επιδόσεις του Ιωάννου Δαμάσκηνου, τα επιστημονικά επιτεύγματα του Ευγενίου Βουλγάρεως και του Νικηφόρου Θεοτόκη κ.λπ. Όλοι οι Πατέρες και Θεολόγοι της Εκκλησίας διακρίθηκαν και για την ανθρώπινη σοφία τους, μόνο που φρόντισαν να την εντάξουν στην πορεία του αγιασμού, και του δικού τους και των συνανθρώπων τους.

Ειδικά ο φυσικός επιστήμονας -που έχει και τους περισσότερους πειρασμούς για έπαρση και κεντρόφυγες τάσεις στο θέμα της Πίστεως- διαθέτει τις περισσότερες δυνατότητες για την γνώση της κτίσεως, του φυσικού κόσμου. Όταν όμως κινείται ως ορθόδοξος πιστός, κατανοεί ότι ουδένα κίνδυνο διατρέχει για σύγκρουση μέσα του της πίστης με την επιστήμη του. Γιατί; Διότι υπάρχουν δύο γνωσιολογίες: του κτιστού και του ακτίστου, η φυσική και η υπερφυσική.**Εξ άλλου, η φυσική γνώση έχει ως όργανο την διάνοια/λογική. Η υπερφυσική γνώση (θέωση), τον «νου» μέσα στην καρδία, όπως διδάσκει η ησυχαστική παράδοση μας.** Αυτά διευκρινίζει ο Μ. Βασίλειος (PG 31, 389/ 392): «Έστι δε σοφία, επιστήμη θείων τε και ανθρωπίνων πραγμάτων και των τούτοις αιτίων... Έστι δε και τις ανθρωπινή σοφία, η εμπειρία των κατά τον βίον πραγμάτων, καθ' ην σοφούς λέγομεν τους καθ' εκάστην των ωφελίμων τινών επιστήμονας».

Εκτενέστερα όμως διευκρινίζει το θέμα ο μεγάλος Ευγένιος Βούλγαρις μέσα από την δική του εμπειρία, (Κατά Λατίνων, 6): «Τι κοινόν έχει η σοφία του κό σμου με την σοφίαν του Θεού; Η σοφία του κόσμου είναι πλάνη, είναι αφροσύνη, είναι μωρία -κατά Παύλον-, όταν είναι κεχωρισμένη από την σοφίαν του Θεού, ήτις είναι η αληθινή Πίστις. Αυτή είναι η όντως σοφία, η άσφαλτος σοφία και άπταιστος, σοφία ορθή. Εκείνην την σοφίαν την μαθαίνει τις εις τας νεωτέρας Ακαδημίας, ταύτην εις την πάλαιαν Εκκλησίαν, εκείνην εις τα βιβλία των φιλοσόφων, ταύτην εις τα συγγράμματα των Πατέρων, εκείνην με την οξύτητα της αγχινοίας, ταύτην με την θερμότητα της καθαράς και ενδιαθέτου ψυχής, εκείνην με πολύπλοκους

συλλογισμούς πολυτρόπων επιχειρημάτων, ταύτην με απλήν και στερεάν συγκατάθεσιν αδίστακτου πίστεως, εκείνην με περίεργον έρευναν και εξέτασιν, ταύτην με απράγμονα του νοός αιχμαλωτισμόν». Καθηγητές στην φυσική επιστήμη είναι οι ειδικοί επιστή μονες, στην υπερφυσική όμως γνώση οι Πνευματικοί-Γέροντες και τελικά οι Άγιοι. **Σύγκρουση συμβαίνει μόνον, όταν η μία γνώση κρίνεται με τα κριτήρια της άλλης.** Είναι όμως στην παράδοση μας δυνατή η συνύπαρξη και των δύο γνώσεων στο ίδιο πρόσωπο, όπως συμβαίνει με πολλούς εκ των Αγίων, που έλαβαν και υψηλή κοσμική παιδεία. Αυτό ψάλλει η Εκκλησία μας για την μαθηματικό αγία Αικατερίνη: «Την εκ Θεού σοφίαν λαβούσα παιδιόθεν η Μάρτυς, και την έξω σοφίαν καλώς πάσαν μεμάθηκεν».

Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος μας έχει δώσει την κλασσικότερη τοποθέτηση για αυτό το θέμα στον Επιτάφιο Λόγο του στον Μ. Βασίλειο. Πρώτα αποκρούει την απόρριψη της κοσμικής σοφίας: «Ουκούν ατιμαστέον την παίδευσιν, έπει ούτω δοκεί τισιν...», προσθέτοντας στην συνέχεια: «...το μεν εξεταστικόν τε και θεωρητικόν (της κοσμικής σοφίας) εδεξάμεθα, όσον δε εις δαίμονας φέρει και πλάνην και απώλειας βυθόν, διεπτύσαμεν (απορρίψαμε)... Ότι μη κακ τού των προς θεοσέβειαν ωφελήμεθα, εκ του χείρονος το κρείττον καταμαθόντες και την ασθένειαν εκείνων, ισχύν του καθ' ημάς λόγου πεποιημένοι» (Ρθ 36, 508/ 9). Αυτό σημαίνει, ότι και από τα αρνητικά στοιχεία της κοσμικής παιδείας μπορεί να προέλθει ωφέλεια. Το πρόβλημα είναι δηλαδή, με ποιες εσωτερικές προϋποθέσεις, με ποιό φρόνημα βλέπει κάποιος τα πράγματα.

ΣΤ) Ο ορθόδοξος επιστήμονας βοηθεί την επιστήμη να υπερβεί όλα τα ψευδοδιλήμματα, δίνοντας της ορθό προσανατολισμό. Στην Μηχανική Γενετική λ.χ. δίνει προτεραιότητα στην ανθρώπινη αξία και δεν απολυτοποιεί την έρευνα, γνωρίζοντας ότι όλοι οι θεσμοί υπάρχουν για την διακονία του ανθρώπου: «Το Σάββατον διά τον άνθρωπον εγένετο, ουχ ο άνθρωπος διά το Σάββατον» (Μαρκ. 2, 27). Μαθαίνει, δηλαδή, να βλέπει τον άνθρωπο και τα ανθρώπινα, μέσα από την προοπτική των αγίων Πατέρων, όπως ο Γρηγόριος ο Νύσσης, όταν διεκήρυττε στους επιστήμονες της εποχής του, ότι, ναι μεν ο άνθρωπος είναι «ζώον», ένα έμβιοον, αλλά «ζώον θεούμενον». Ένα ζώον, που μπορεί να γίνει Θεός κατά χάρη, να θεωθεί, ενώ κανέ να ζώο δεν μπορεί να φθάσει σ' αυτό το ύψος. Σ' αυτό δε ακριβώς το σημείο έγκειται η ουσιαστική διαφορά του άνθρωπου από τα ζώα και όχι σε ποσοτικές δια φορές, π.χ. στον εγκέφαλο κ.τ.ο. Διότι, όπως και ο α δελφός του, ο Μ. Βασίλειος, συνήθιζε να λέγει, μόνον ο άνθρωπος είναι «θεός κεκελευσμένος». Έχει μέσα του την θεία εντολή να γίνει Θεός κατά χάρη. Πώς λοιπόν να μη σέβεται τον Άνθρωπο ο ορθόδοξος επι στήμονας, αλλά να τον χρησιμοποιεί ως πειραματό ζωο των ερευνών του η σκοτώνοντας τον ασύστολα με τις εκτρώσεις; Γι' αυτό και γνωρίζει τον αυτοπεριορισμό στην ερευνά του η στην άσκηση του «επαγγέλματος» του. Δεν επιδιώκει να υποκαταστήσει τον Θεό, αφού δεν μπορεί τίποτε να δημιουργήσει «εκ του μη δενός», αλλά μαθαίνει να διακρατεί ισορροπίες και ιεραρχήσεις. Η θεία

γνώση παράγει ήθος αγιοπνευματικό, αναδεικνύοντας την επιστήμη σε διανθρώπινη διακονία και τον επιστήμονα σε λειτουργό του Υψίστου, αφού αυτός μπορεί να ιερουργεί το μυστήριο της θείας φιλανθρωπίας.

4. Αυτός ο επιστήμονας, που πληροί τις παραδοσιακές μας προϋποθέσεις, είναι ιδιαίτερα αναγκαίος στην εποχή μας, στην οποία έχει απλωθεί η εκμετάλλευση-χρήση της επιστήμης, η έπαρση και το αντιανθρωπιστικό πνεύμα η και η **αυθαιρεσία στην εφαρμογή της επιστήμης, πάντοτε εις βάρος του άνθρωπου, που είναι πάντα το θύμα.** Γι' αυτό ο Γρηγόριος ο Θεολόγος παρατηρεί (PG 35, 936/7): «Ου γαρ ο εν λόγω σοφός, ούτος εμοί σοφός, ουδέ όστις γλώσσαν μεν εύστροφον έχει, ψυχήν δε άστατον και απαίδευτον..., άλλ' όστις ολίγα μεν περί αρετής φθέγγεται, πολλά δε οις ενεργεί παραδείκνυσι, και το αξιόπιστον τω λόγω διά βίου προστίθησιν...». Σοφός δηλαδή για τον άγιο Πατέρα είναι εκείνος, που διαθέτει καθαρότητα ψυχής. Οπότε δεν εξαντλείται σε φλύαρους λόγους για την αρετή, αλλά την διακηρύσσει με την ζωή του, και αυτό του προσδίδει αξιοπιστία, δικαιώνει δηλαδή και την επιστημονική του αξία. Το εν Χριστώ ήθος επιβε βαιώνει τον επιστήμονα.

Αυτός ο επιστήμονας γίνεται «ζύμη, που ζυμώνει όλο το φύραμα (ζυμάρι) (Α' Κορ. 5, 6). Γίνεται φως και αλάτι της επιστημονικής οικογένειας και ευρύτερα της κοινωνίας (Ματθ. 5, 14 επ.). Σημασία όμως έχει, ότι αποκτά έτσι δυνατότητα να ασκεί επιρροή στο περιβάλλον του «εις το αγαθόν». Γιατί επικαλούμεθα τις απόψεις μεγάλων επιστημόνων, αλήθεια; Διότι μπορούν να επηρεάζουν την κοινωνία. Όπως, λοιπόν, ένας «άθεος» επιστήμονας γκρεμίζει συνειδήσεις, μεταδίδοντας την άρνηση του, έτσι και ο ορθόδοξος επιστήμονας οικοδομεί συνειδήσεις, ασκώντας έμμεσα έργο ιεραποστολικό με την ομολογία του, την μαρτυρία της επιστημονικής αλήθειας, που παραμένει θεοκεντρική. Έτσι ο αείμνηστος Φον Μπράουν θεολογούσε, όταν έλεγε: «Ουδεμία σύγκρουση υπάρχει μεταξύ πίστεως και επιστήμης, αφού η πίστη ομολογείται με τον δημιουργό και η επιστήμη με το δη μιούργημα». Όπως εξ άλλου, «σκοτώνει» την συνείδηση ο επιστήμονας, που τολμά να ισχυρισθεί ότι δεν μένει χώρος στην έρευνα για δημιουργία και Δημιουργό, αφού όλα (κατ' αυτόν) «προέρχονται από το μηδέν και στο μηδέν καταλήγουν». Αγνοεί βέβαια, ό τι αυτό που κάνει, δεν είναι επιστήμη, διότι η επιστήμη δεν διαθέτει ειδικά όργανα, για να συλλάβει τον Θεό, αλλά μεταφυσική, οπότε αυτοκαταργείται ως επιστήμονας! Εντυπωσιάσθηκα όμως πρόσφατα, όταν διάβασα μία δήλωση της μεγάλης ανθρωπολόγου μας κ. Κατερίνας Χαρβάτη: **«Η επιστήμη απαντάει στο πως και η θρησκεία στο γιατί»!**

Και σεις, λοιπόν, Κύριοι και Κυρίες εν επιστήμη Συνάδελφοι, μπορείτε, κάνοντας χρήση όλων των μέ σων και δυνατοτήτων, που σάς προσφέρονται (αρ θρογραφία,

ΜΜΕ), αλλά και σε συζητήσεις, δημόσιες και ιδιωτικές, να προσφέρετε στην κοινωνία πέρα από την επιστημονική αλήθεια και αλήθεια θεϊκή. Όσο, λοιπόν, περισσότερο πατερικοί είσθε, τόσο περισσότερο αληθινοί γίνεσθε. Μη το ξεχνάτε!

(Πηγή: "Ι.Μ. Παντοκράτορος Μελισσοχωρίου")

Διαβάστε περισσότερα άρθρα του π. Γεωργίου πατώντας εδώ